

«LÆREN ER IKKE MIN»

Dette Hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Johannes i det syvende kapittel og i versene 14-17:

14 Det var alt midt i høytiden da Jesus gikk opp på tempelplassen og begynte å undervise. **15** Jødene undret seg og sa: «Hvordan kan han ha slik kunnskap, han som ikke har fått noen opplæring?» **16** Jesus svarte: «Min lære er ikke min, men kommer fra ham som har sendt meg. **17** Den som vil gjøre hans vilje, skal skjønne om læren er av Gud, eller om jeg taler ut fra meg selv.

Slik lyder Det hellige evangelium.

*

Hvordan forholder du deg til **kunnskap**? Hva regner du som **sant**? **Hvem hører du på**?

Det er god grunn til å reflektere over disse spørsmålene. Ikke minst i vår tid. Elitene får stadig passet sitt påskrevet, kunnskapsmiljøer blir bagatellisert, og riksmidier anklages for Fake News. Alle er blitt sitt livs redaktør.

«Er det ikke greit da», spør du kanskje. «Er det ikke greit å trekke de selvhøytidelige ned fra deres pidestaller?»

Jo da. Det er i det minste god grunn til å være kritisk. Alt bør ikke tas for god fisk. Alt er ikke rett. Alt er ikke sant. Men omfavner vi sannheten bare når den er behagelig og avfeier den hver gang den er ubehagelig, er vi på villspor. Hedonismen, nytelsesyken, styrer dessverre alt for mange valg i vår tid.

Det er trist om noe regnes som Fake News, bare fordi det klinger dårlig i vårt øre eller bringer med seg ubehageligheter. Flere store statsledere har i så måte stått frem med et dårlig eksempel. De har avvist viktige sannheter fordi de truet deres egen posisjon. På den måten gjør de seg selv til livets målestokk.

*

Kunnskap er viktig. Sannhet er viktig. Det vet nok de fleste mennesker – innerste inne. For når det kommer til stykke, har de fleste mennesker i alle kulturer, til alle tider, søkt kunnskap og visdom. Ikke nødvendigvis i form av intellektuell søken, men i form av å finne gode forklaringsnøkler og løsninger som gir livet *mening*, og som forhåpentligvis gjør *livet bedre å leve*. Om slik kunnskap kunne være nokså *teoretisk*, har den ikke sjelden også vært svært *praktisk*.

Vår Herre og Mester, Jesus, opererte innenfor rammene av *sin tids kunnskapssamfunn*, som var utpreget religiøst. Hans samtidige lette etter svar i gamle skrifter, visdomstradisjoner og overleveringer, eller det vi i vår tid kanskje ville kalt *overnaturlige forklaringsnøkler*.

At det var noe spesielt med Jesus var helt åpenbart. Ikke *at* han *underviste*, for det var *mange* som gjorde, men det var det han *sa* som vakte oppsikt og også spørsmålet om på hvilket *grunnlag* han gjorde det!

Hva folk forstod eller ikke forstod, er ikke godt å vite. Om alt Jesus sa denne dagen på tempelplassen var behagelig, godt nytt, eller ble betraktet som Fake News, vet vi ikke særlig mye om. Men at det både vakte oppsikt, og kjentes troverdig, var helt tydelig. At han var i besittelse av kunnskap, syntes udiskutabelt!

Men så var det store spørsmålet: **Hvor har han det fra?** Dette var et vanlig spørsmål. Det fantes mange rabbier – lovlærere – som brakte kunnskap videre til andre. Dette var helt vanlig praksis. Det var på denne måten kunnskap ble overlevert fra den ene til den andre på den tiden. Gruppearbeidets tidsalder var enda ikke kommet, for å si det slik! Kunnskap ble tradert eller overført fra person til

person. Dersom noen hadde sugd kunnskapen fra eget bryst, og ikke kunne vise hvor kunnskapen kom fra, ville man fort bli avslørt.

Og for Jesu tilhørere var dette altså et åpent spørsmål: Hvor har han det fra? Ingen hadde kunnskap om at Jesus faktisk stod i et slikt lærer – disippelforhold. Han hadde ingen som underviste seg. Hvor kom det så fra?

*

Jesus var rask med avfeie eventuelle beskyldninger om at han var en selvbestaltet profet. «Læren er ikke min», sier han. Samtidig avviste han forbindelseslinjer til navngitte lovlærere i samtiden. Han tilhørte ikke et disippellaug. Han var ikke medlem av en «fan-skare»! Men hvordan hang dette sammen?

«Læren har jeg fra Ham som har sendt meg», understreker han. Han var *Guds utsending, Guds representant, Guds sønn!* Han talte med *guddommelig autoritet.*

Gransker vi evangeliene om *hvor* Jesus underviste og *hva* Han underviste om, kommer vi frem til et knippe med svar. Han forkynte i synagogen, tempelet og i fri luft. Han

siterte og forklarte profetiske skrifter, han responderte på konkrete livssituasjoner og spørsmål, han forkynte evangeliet om Guds rike og mænte til omvendelse, han underviste i etiske spørsmål osv. osv. I Johannesevangeliet og Johannesbrevene fremstår han som den som *åpenbarer Gud og Hans sanne vesen*. Hans budskap presenteres som det sanne budskap fra Gud; et budskap som egentlig bare blir forstått av dem som tar imot det i tro.

*

Tilhørerne strevde veldig med å få tak på hvem Jesus var. Det vitner Jesu liv i sin helhet om, slik vi lesar om det i evangeliene. Jødene hadde ventet på sin Messias, Guds frelserkonge. Men «matchet» Jesus disse forventningene? Både ja og nei, alt avhengig av hvilke assosiasjoner og forventninger de enkelte personer og grupper hadde.

Det som nok var spesielt krevende for mange, var at Jesus gikk inn i roller som i det Gamle testamentet var *forbeholdt Gud selv*. La meg gi noen få eksempler:

- De gammeltestamentlige profeter siterte ærbødig sin oppdragsgiver da de bar frem sitt budskap til folket. «Så sier Herren», sa de, og så siterte de budskapet de hadde fått fra Gud. Jesus derimot trådte frem med en helt annen frimodighet: «Men

jeg, sier dere». Han refererte ikke til Gud, men stod selv fram med Guds autoritet i egen person.

- I den 23 Davids salme omtales Herren som den gode hyrde. Med mulig referanse til denne salmen stod Jesus frem og omtalte seg selv som den gode hyrde. «Jeg er den gode hyrde»!
- Det vakte oppmerksomhet da Jesus tilsa mennesker syndenes forlatelse: «Dine synder er deg forlatt»! Og de begynte raskt å murre rundt ham. «Det er jo bare Gud som kan tilgi synder!» For mange var dette høyst blasfemisk!

Slik kunne vi fortsatt. Det var ikke rart at de lurte på hvem denne personen var. Hvor har han det fra?

Jesus selv er altså klar på at han hentet sin lære og sin autoritet fra Gud. Men så sier han noe som kanskje vekker forbauselse: «Den som vil **gjøre hans vilje, skal skjønne om læren er av Gud, eller om jeg taler ut fra meg selv**».

Han inviterer tilhørerne til å følge Gud. Til å «gjøre Hans vilje»! For selv å skjønne om hans vilje er god! Det er som om han sier: Gå og smak! Kjenn på hva Gud har å gi! Så vil dere selv se om det jeg sier dere, om denne læren virkelig er fra Gud!

Det som sies, er nokså dristig. Vi henvises til erfaringen, til å gjøre erfaringer sammen med Gud. «Er nå dette mulig da?» vil noen spørre. Kan mennesker av seg selv kan avgjøre hva som er rett og galt, hva som er sant og usant?

Svaret er i utgangspunktet nei. Samtidig åpner dagens episteltekst opp et landskap som ikke er uvesentlig: «¹⁴ *For når hedninger som ikke har loven, av naturen gjør det den sier, er de sin egen lov, enda de ikke har loven.* ¹⁵ *De viser med dette at lovens krav står skrevet i hjertet deres. Om det vitner også samvittigheten deres, når tankene deres anklager eller forsvarer dem.* ¹⁶ *Dette skal bli klart den dagen Gud ved Jesus Kristus dømmer det skjulte i menneskene, slik jeg har forkynt i mitt evangelium» (Rom 2).*

Denne teksten viser oss at alminnelige mennesker til en viss grad er i stand til å vurdere om Jesu budskap er godt for oss, om det er sant. Samvittigheten kan fortelle oss noe om dette, fornuften sier oss noe om dette, og erfaringen gjør det samme. Her er tilknytningspunkter mellom levd liv og det som forkynnes oss om Jesus Kristus i Bibelen. Dette trenger både du og jeg tid til å utforske nærmere. Alle er til en viss grad i stand til å erfare Guds gode vilje. Dette får vi enda større innsikt i når evangeliets lys kaster sitt lys over denne innsikten.

Vi lever i et land hvor kristen tro ikke bare har vært en *kilde til tro*, men også en *kilde til samfunnsbygging*. Folk flest har erfart at kristenarven har bidratt til utvikling, og kanskje har vi også opplevd hva som skjer om og når denne arven tukles med. Da rammes enkeltmennesket og menneskeverdet, og da rammes fellesskapet og nestekjærligheten.

Dette erfares også av mennesker under andre himmelstrøk. Jeg glemmer ikke den gamle kirkelederen på grasrota i Etiopia som så tilbake på de siste femti årene av sitt liv etter at kristen tro slo røtter i hans lokalsamfunn. «Du er ung. Du aner ikke hvordan vi hadde det før lyset kom til vår landsby. Det vi nå er vitne til har forandret vår hverdag dramatisk. Gud har gjestet folket mitt».

Teksten vår utfordrer oss til å utforske budskapet som kom fra ham som underviste i tempelet. Om vi studerer det, ja, ikke bare studerer det, men «smaker på det» i våre liv, da vil vi ikke bli skuffet. Vi vil erfare at det kommer fra Gud selv, ja, at det er Gud som taler til oss.

**Ære være Faderen og Sønnen, og Den Hellige Ånd, som var, er og blir, en sann Gud fra evighet til evighet.
Amen.**